RUSKI INWALID

N°. 40.

SOBOTA 17. Lutego 1817.

CZYLI

WIADOMOŚĆI WOJENNE.

Zawarcie. Wiadomośći krajowe : Patryotyczne Ofiary. Królewstwo Polskie : Posiedzenia Towarzystwa Bibliynego. (Dalszy ciąg.) — Wiadomośći zagraniczne : Niemcy : z Munich ; z Wiednia ; s Frankfortu ; z Hannoweru. Niderlandy. Daniia.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Patryotyczne Ofiary.

— J. W. Miński Cywilny Gubernator przysłał rubli ass. 3,395 zebrane na rzecz Inwalidów na balu danym w dzień urodzenia *Nayiaśnieyszego Cesarza Jegomośći*, 12. Grudnia r. z.

— Od Prezydenta klasztoru WW. XX. Bazylianów w Gubernii Witebskiey w Suraźskim powiecie położonego, za ieden exemplarz tey gazety przysłano rubli ass. 100, zostało na rzecz Inwalidów rubli 60.

— Lidzki powiatowy sąd, za ieden exemplarz tey gazety przysłał rubli ass. 45, zostało dla Inwalidów rubli 5.

(Przesłane do Redaktora.)

— Z Tambowa rubli 25 które corok przysyła B... R... w dzień urodzenia Jenerała Jazdy Hr. S. Wołkońskiego.

— Z Narwy Dyrektorowie tamecznego klubu przysłali rubli ass. 304, zebrane na balu danym na rzecz Inwalidów. Nadto 111 rubli złożone w iednym przyiacielkim kole w dzień urodzenia *Nayiaśnieyszego Pana* dnia 12. Grudnia r. z.

Królewstwo Polskie.

Z Warszawy, 15. *Lutego.*

Posiedzenia towarzystwa Bibliynego.

(Dalszy ciąg.)

Protokół posiedzenia Komitetu d. 9. Maia 1815.

O godzinie 7mey po południu zebrała się znaczna liczba osób duchownych i świeckich u JO. Xcia Jmci Adama *Czartoryskiego* Senatora Woiewody, w celu założenia Towarzystwa Bibliynego Polskiego. Po krótkiém zagaieniu przez tegoż, w którém doniósł o aprobacyi i protekcyi dla tego przedsięwzięcia N. Cesarza, Króla Polski, i o pomocy z strony kwitnących Towarzystw Bibliynych Rossyyskiego i Angielskiego, przeczytał wyiątki z pisanych do siebie listów, do utworzenia takowego Towarzystwa w Polsce zachęcaiących, które od zacnego obrońcy praw ludzkości Pana *Wilberforce* członka Parlamentu, od Pana *Owen* Sekretarza Towarzystwa Bibliynego Angielskiego z *Londynu*, i od Pana *Pinkerton* Członka tegoż, z *Peterzburga* odebrał.

Poczém zabrał głos JW. *Horodyski* Referendarz Stanu, Członek Kommissyi Edukacyyney narodowey, i wystawił obszernie zbawienność celu, i niechybność korzystnych skutków niniey-

szego przedsięwzięcia, a zatém potrzebę gorliwego starania się, aby dopełnioném bydź mogło. — Następnie, czytane zasady Towarzystwa Bibliynego Polskiego, iednomyślnie przyięte i podpisane przez przytomnych; poczém stosownie do art. 4go tychże zasad postanowiono Wydział maiący się trudnić kierunkiem i dozorem spraw Towarzystwa, złożony z następuiących osób:

Prezes: JO. Xżę Adam *Czartoryski* Sen. Woj.

Vice-Prezesi: JWW. JX. *Malczewski* Biskup Kuj. i Pom. — *Woronicz* Biskup Krak. — *Ciechanowski* Bisk. Chełm. — Wda *Sobolewski*. — Wda *Wawrzecki*. — Jen. *Dąbrowski*, Wda.

Dyrektórowie: JWW. JX. *Staszic* Radca Stanu. *Wołłowicz*. — *Bohusz*. — *Prażmowski*. — JX. *Diehl*. — JWW. *Niemcewicz*. — *Szaniawski*. — *Horodyski*. — Jen. *Kossecki*. — Jen. *Grabowski*. — Refer. *Woyda*. — W. Rektor *Linde*.

Podskarbi: Pan Sumuel *Fraenkel*.

Sekretarze: *Thokarski*. — *Biernacki*.

Poleciwszy temu Wydziałowi organizowanie własnych czynności, i rozpoczęcie działań do celu Towarzystwa dążących, zakończyło się posiedzenie.

(Podpisano) *Czartoryski*.

Protokół posiedzenia Komitetu d. 21. *Października* 1816.

Zebrawszy się posiedzenie Komitetu, na które przybydź raczyli JW. Stanisław *Potocki* Woiewoda, Minister Wyznań religiynych Oświecenia, Józef *Sierakowski* Referendarz Stanu, i P. *Pinkerton* Ajent Towarzystwa Bibliynego Londyńskiego, Xiążę Jmć Prezes oznaymił Towarzystwu, iż przeszkody, które mu dotąd nie pozwalały rozpocząć skutecznie swych czynności, a które wypływały to ze skutków nieszczęść kraiowych, to z oppozycyi niektórych uprzedzonych osób, mianowicie z niechęci przeciw temu przedsięwzięciu X. Arcy Biskupa Gnieźnieńskiego, i z cyrkulacyi listu Papieża ganiącego Towarzystwa bibliyne; że przeszkody te i trudności zą zupełnie uprzątnione odtąd uważać można. W szczególności, iż *breve* Papieża będące odpowiedzią na doniesienie mylne oparte na faktach fałszywych «iakoby Towarzystwo iuż aktualnie nieapprobowaną Biblią wydrukowało» nie może bydź do Towarzystwa stosowaném, i szkodzić mu nie będzie. Naylepszym dowodem ze strony Towarzystwa będzie wydrukowani Biblii approbowaney, tłumaczenia X. *Wuyka*; do czego tém prędzey przystąpić potrzeba, iż w naszym kraiu nadzwyczaynie mała iest liczba exemplarzy Pisma S. I z tego także powodu nie należy dłużey w Warszawie odwlekać uskutecznienia tego przedsięwzięcia, iż niektóre miasta prowincyonalne Polskie, iak *Kamieniec Podolski*, *Witebsk*, *Kraków*, *Gdańsk*, *Poznań*, Towarzystwa Bibliyne iuż pozakładały.

Poczém przeczytał listy JO. Xcia *Galicyna* i JW. *Nowosilcowa*, zapewniaiące Towarzystwu protekcyią N. Cesarza, Króla Polskiego.

JW. Minister Wyznań religiynych i Oświecenia poparł zdanie, iż *breve* Oyca S. szkodliwego wpływu na Towarzystwo mieć nie może, i czynności iego tamować nie powinno.

Postanowiono: Zanieść dzięki Towarzystwa N. Panu za protekcyią, prosić o iey kontynuacyią i o pomoc;

Donieść Towarzystwom bibliynym Petersburgskiemu i Londyńskiemu o ustanowieniu Towarzystwa Bibliynego Polskiego, i wezwać ich pomocy dla niego;

Podziękować Rossyyskiego Imperium Ministrowi Wyznań religiynych i Oświecenia Xciu Jmci *Galicynowi* za dobre chęci, które ku Towarzystwu oświadczył, i polecić mu wspieranie interersów Towarzystwa u N. Pana, i u Institutu bibliynego Petersburgskiego, którego ten Minister iest Prezydentem;

Wydrukować 10,000 exemplarzy nowego Testamentu, tłumaczenia X. *Wuyka*, bez żadney odmiany w texcie, w formacie in 8vo we dwie kolumny; — zapisać z Petersburga 500 exempl. edycyi świeżo tam dokończoney nowego Testamentu w ięzyku Polskim.

Na propozycyią Xięcia JMci Prezesa, aby JW. Stan. *Potocki*, powszechnie czczony dla swego wysokiego światła i znaiomości, mógł bydź na czele Towarzystwa, zaproszony był tenże przez Komitet do przyięcia mieysca Vice-Prezesa, na które, na pierwszém ogólném posiedzeniu Towarzystwa przez Komitet podanym zostanie. Równymże sposobem wezwanym był JW. Józef *Sierakowski* na Dyrektora.

Zalecono, aby Podskarbiemu oddana została lista subskryptorów, i aby ten wysłał z osobną książką pewnego człowieka dla zbierania pieniędzy.

P *Pinkerton* ofiarował Towarzystwu w pomoc imieniem Towarzystwa Londyńskiego 500 funtów szt.; oświadczył przy tém życzenie, aby klauza: *za pośrednictwem Duchowieństwa*, w zasadach Towarzystwa umieszczona, opuszczoną bydź mogła.

Tenże ofiarował Towarzystwu imieniem Londyńskiego po iednym exemplarzu z każdey edycyi biblіy drukowanych przez toż Towarzystwo w różnych ięzykach, iako też zbiór rapportów corocznych, i pism w czynnościach bibliynych publikowanych w Londynie. Obiedwie te ofiary z wyrażeniem wdzięczności przyięte zostały. Co się tycze opuszczenia słów: *za pośrednictwem Duchowieństwa*, odpowiedziano, iż ta modyfikacyia ustaw Angielskich, przyięta w naszych dla mieyscowych przyczyn, nietylko w niczém przes zkadzać nie będzie, ale i owszem zaspokaiaiąc troskliwość Pasterzy o ścisłe dochowanie przepisów kościoła z iedney strony, iak o zabezpieczenie w materyi duchowney wolności sumienia mieszkańców z drugiey, przyłoży się i owszem do upowszechnienia Pisma S. w kraiu. Na propozycyią JW. Ministra Wyznań religiynych wyznaczono Wydział do wypełniania postanowień Komitetu z Dyrektorów: *Niemcewicza*, *Liudego*, *Prażmowskiego* i *Sierakowskiego* złożony.

List JW. Ignacego *Sobolewskiego* Ministra Sekretarza Stanu Królestwa Polskiego, do JO. Xięcia JMci Adama *Czartoryskiego* Senatora Woiewody, Prezesa Towarzystwa Bibliynego w Królestwie Polskiém.

Mości Xiążę!

Jego Cesarsko Królewska Mość czytał prośbę W. X. Mci, którąś pospołu z Hrabią Stanisławem *Potockim*, i Biskupem *Malczewskim* przesłał Mu z dnia 30. Paźdz. r. b. Monarcha, zawsze gotowy zachęcać ustanowienia maiące za cel powszechne dobro wiary chrześciiańskiey, znalazł nadto w zasadach, któremi się ciągle powoduie, pobudkę do zaszczycania szczególnieyszą opieką swoią Towarzystwa, przeznaczonego do ogłaszania Słowa Bożego i rozszerzania Boskiey moralności i pobożności, tych to naypierwszych powinności i naypierwszey szczęśliwości ludów, iako też Monarchów. Z ukontentowaniem przeto dowiedział się N. Cesarz i Król o założeniu Towarzystwa Bibliynego w iego kraiach Polskich; a zapisowszy się iuż w poczet członków takowego Towarzystwa Peterzburgskiego i innych głównieyszych w Europie, chętnie chce zostać członkiem Towarzystwa Bibliynego Warszawskiego. A zatém, mam zaszczyt uwiadomić cię, Xiążę, z wyraźnego rozkazu J. C. K. Mości, że cię upoważnia do umieszczenia imienia Jego na czele listy członków tego Towarzystwa. Co się tycze wsparcia, o które ono przez W. X. Mość uprasza, N. Cesarz i Król, iako członek, obowięzuie się dawać Towarzystwu corocznie po 3000 zł., i przyłożyć się do początkowych kosztów wydrukowania i rozdania Biblіy. Daie mu więc raz na zawsze w darze 15000 zł. Przy doniesieniu ci, Xiążę o tey dobroczynności N. Cesarza i Krola, niechay mi wolno będzie załączyć szczere moie powinszowanie, i wszelkie życzenie pomyślności, iakiey iest godném szanowne ustanowienie Towarzystwa Bibliynego.

Przyymiy, Xiążę, zapewnienie wysokiego poważania, z iakiém iestem.

W. X. Mci
nayniższy i nayobowiązańszy sługa
L. Sobolewski.

W Peterzburgu dnia $\frac{18}{30}$. Grudnia 1816.

Do zbierania składek (iuż po części uczynionych) na drukowanie Biblii upoważnieni są w kraiu naszym Kommissarze Woiewodzcy.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

Z Wiednia, 3. *Lutego.*

Król Jegomość Bawarski pod bytność swoią w tey stolicy zaszczycił wielkim krzyżem orderu S. Huberta, Hrabiego Trautmansdorff wielkiego koniuszego, w oznakę swey przychylności dla niego.

Cesarz Jegomość pozwolił Panu Handel Nadwornemu Radcy, i Dyrektorowi Kancelaryi Seymowey, przyiąć, i nosić krzyż komandoryi orderu Wielkiego Xięstwa Hesskiego. Przed kilku miesiącami Pan Handel odebrał podobneż pozwolenie od J. C. M. noszenia orderu Lwa Hess Elektoralnych.

Król Bawarski mianował swoim Pełnomocnym Ministrem Barona Hainlein w zastępstwo Hrabiego de Rechberg. Nowomianowany Minister miał honor prezentować Cesarzowi listy wynoszące go na ten stopień 23. z m.

J. K. M. przed odiazdem swoim zaszczycił orderami Bawarskiemi zasług obywatelskich: Hrabiego O'Donnel, Imhof d'Unter-Meitingen, którzy w czasie pobytu J. K. M. pełnili powinność Szambelanów przy Osobie Jego.

Upewniaią że Cesarzowa Jeymość iest przy nadziei.

Z Munich, 4. *Lutego.*

Król Jegomość przybył 1. b. m. po południu w nayleрszym zdrowiu. Lekka słabość zdrowia Królowey opoźni nam kilku dniami szczęście Jey oglądania.

W Ministeryiach naszych wielkie nastąpiły odmiany; naprzyszłość będą się składać s pięciu Ministrów państwa; 1. Spraw zagranicznych; 2. Sprawiedliwości; 3. Spraw wewnętrznych; 4. Finansów; 5. Woyska. Hrabia Rechberg-Rothenlöwen, Minister pełnomocny J. K. M. na Seymie, zastępuie Hrabiego de Montgelas w Ministeryi Spraw zagranicznych. Hrabia de Tourheim ma powierzony sobie wydział wewnętrzny. Baron Lerchenfeld, Kommissarz Wirtzbourgski, mianowany iest Ministrem Finansów. Jenerał Artylleryi Hrabia de Triwa Ministrem Woyska. Hrabia de Reigersberg utrzymanym został przy wydziale Sprawiedliwośći. Gazeta urzędowa następuiącym sposobem donosi o oddaleniu się Hrabiego Montgelas.

«Na prożby usilne tylekroć powtórzone Ministra naszego Spraw zagranicznych, i wewnętrznych, oraz Finansów, Hrabiego de Montgelas przekładaiącego nam słabość swoiego zdrowia, a s tego względu oczekuiącego pomocy, i ulgi w zatrudnieniach; przychylamy się nakoniec do zadość uczynienia tak sprawiedliwey prożbie. Uwalniamy go zupełnie od ciężaru interessów państwa, które mu dotąd powierzone były, zostawuiąc przy nim tytuł i pensyą roczną 30,000 złotych. S tym iednakże warunkiem, iż w czasie nadzwyczayney potrzeby będziemy się mogli udać do mądrych rad Jego, do Jego wysokich talentów, powodowani dowodami przywiązania ku Naszey Osobie, których tyle okazał.»

S Frankfortu, 7. *Lutego*.

Donoszą z Munich o odmianach zaszłych w Ministeryiach Bawarskich.

Listy prywatne s Paryża uwiadamiaią o postępach negocyiacyi co do pożyczek.

Przed kilku dniami w pałacu Tuilleryiach miał bydź Jeneralny popis wszystkich korpusów gwardyi, i legionów wóysk innych znayduiących się w Paryżu.

Mówią także, że zaszły niektóre odmiany w biurze Ministeryi wewnętrzney.

Piszą z Sztutgardu od 4. b. m. że Pułkownik Adjutant de Munchingen, mianowany został pierwszym Królewskim Koniuszym, a Hrabia Goritz Podkoniuszym.

Z Hannoweru, 1. *Lutego*.

Podpułkownik Greifenegg przybył tu w znaczeniu posła w interessach Cesarza Jegomości Austryiackiego.

Listy prywatne z *Göttingue* donoszą, że dobra harmonia między mieszkańcami, i uczniami Uniwersytetu przez czas nieiaki była zmieszaną, przyczyna tego następuiąca.

«Kilku uczniow zebrawszysię do sali wyższey w iedney oberży, chcieli robić doswiadczenia s prochem strzeleckim. Nastąpiła wielka explozya tak, że niektórzy z robiących doswiadczenie znalezli się razem s częścią podłogi w sali niższey, w którey znayduiące się osoby iedne ranione drugie przestraszone zostały. Wszczeła się sprzeczka, do którey się wtrącili i uczniowie pozostali iescze na górze. Osoby nienależące do doświadczenia utrzymywały, że nieostróżne obeyście się s prochem było przyczyną całego przypadku, a przeto uczniowie są winni, ci ostatni dowodzili przeciwnie, że doświadczenie ze wszelką ostróżnoscią robione było ale, że zła budowa podłogi była iedyną przyczyną złych skutków. Wyżoczyła się sprawa przed sąd, i po wielu sprzeczkach wielu z uczniów poczęło opuszczać miasto, za wdaniem się ledwie Akademickiego Senatu, wszystko do pierwszego wróciło się porządku. Przyznano iednak, że podłoga w oberzy zle zbudowaną była, doświadczenia zaś uczniów bardzo dobrze robione, i w innym mieyscu naylepieyby się udało.

NIDERLANDY.

Z Bruxelli, 3. *Lutego*.

Złośliwi ludzie zawsze czynni, rozgłosili niedawno dziką wrzeczy samey nowinę, która iednakże słabe umysły nabawiła trwogi. Rozsiano było iakoby liczny oddział wóysk Pruskich wkroczył w granice nasze, a mianowicie do prowincyi południowych. Obowiąskiem iest naszym donieść, że nowina takowa żadney niema pewności.

Donoszą z *Lille*, iż Król Francuski cofnął stamtąd Jeneralnego Komisarza policyi, gdyż mieszkańcy tameczni oddychaiący spokoynośćią i przywiązaniem do rządu, zasługuią na zupełną ze strony Króla ufność.

DANIJA.

S Kopenhagi, 30. *stycznia*.

W dzień urodzenia Króla wiele osob postąpiło na wyższe stopnie, urzędowie ieszcze niedoniesiono o tém. Powiadaią, że Xiąże Jegomość *Fryderyk d'Augustenbourg* mianowanym został kawalerem orderu Słonia. Jenerał-Major Hrabia *Schulenbourg* postąpił na Jenerała Porucznika.

W St. Peterzburgu, w Drukarni Karola Kraya.